

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling per januari 2019

Inleiding

De Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is sinds 1 juli 2013 van kracht en wordt per januari 2019 verbeterd en aangescherpt.

Per 1 januari 2019 zijn professionals verplicht te werken met een afwegingskader in stap 4 en 5 van de meldcode. De huidige meldcode is daarom aangepast en uitgebreid met het afwegingskader meldcode onderwijs en leerplicht/RMC. In het afwegingskader staan vragen die helpen bepalen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is. Melden kan ook anoniem en is niet wettelijk verplicht. Gebruik van de meldcode is wél verplicht. Zie ook het informatieblad meldcode versus meldplicht voor meer informatie.

Een ander aandachtspunt ligt bij stap 2, waarin een deskundige collega of aandachtsfunctionaris geraadpleegd moet worden. Dat houdt in dat de specifieke deskundigheid ook binnen de school/organisatie aanwezig moet zijn.

Het bevoegd gezag (bestuur en directie) moet altijd op de hoogte zijn van een melding binnen de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

(* voor toelichting m.b.t. beroepsgeheim zie einde van de tekst, pag. 2)

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling binnen de Stichting Trigoon

Professionals in de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en justitie zijn wettelijk verplicht een vastgestelde meldcode met afwegingskader te gebruiken bij vermoedens van kindermishandeling of geweld in huiselijke kring.

Binnen de Stichting Trigoon wordt gebruik gemaakt van het stappenplan van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en het afwegingskader meldcode onderwijs en leerplicht/RMC. Van de medewerkers binnen de scholen wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen alert zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld** of kindermishandeling** en dat zij effectief reageren op deze signalen aan de hand van het stappenplan. Aan het stappenplan wordt een afwegingskader toegevoegd (zie bijlage) waardoor de beslissing om al dan niet te melden bij Veilig Thuis ondersteund wordt en bovendien wordt de eigen hulpverlening erin betrokken.

Geweld

In deze meldcode wordt nadrukkelijk de aandacht gevraagd voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex)partnerstalking, huwelijksdwang, mensenhandel, eengerelateerd geweld en oudermishandeling.

Voor meer informatie rondom (vermoedens van) eengerelateerd geweld is het informatieblad 'De Meldcode bij (vermoedens van) eengerelateerd geweld' aan deze meldcode toegevoegd.

Privacy en omgaan met vertrouwelijke gegevens in relatie tot huiselijk geweld en kindermishandeling

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector (Wet primair onderwijs, Wet voortgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra) prevaleert boven de algemene norm van de AVG. De Meldcode gaat dus voor de AVG. Het recht om dossier te vormen en te melden bij Veilig Thuis blijft onverminderd van kracht.

In het privacyreglement verwerking leerlinggegevens wordt beschreven hoe medewerkers van de stichting dienen om te gaan met vertrouwelijke gegevens. Privacy, het omgaan met vertrouwelijke gegevens en gebruik van de meldcode is bovendien regelmatig onderwerp van gesprek in het bovenschools managementteam met terugkoppeling naar het personeel binnen de afzonderlijke scholen. In het kader van het (sociale) veiligheidsbeleid komt dit onderwerp binnen de organisatie regelmatig aan de orde en wordt hier ook bij de medewerkers met regelmaat aandacht voor gevraagd.

**Meldcode in relatie tot beroepsgeheim en de meldrechten kindermishandeling en huiselijk geweld.*

De twee wettelijke meldrechten voor huiselijk geweld en voor kindermishandeling bieden alle beroepskrachten met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht, het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van hun cliënt. Zie voor de wetteksten artikel 53 lid 3 Wet op jeugdzorg en artikel 21d lid 3 Wet maatschappelijke ondersteuning. Deze beide wettelijke meldrechten maken een inbreuk mogelijk op het beroepsgeheim van bijvoorbeeld artsen, psychiaters, maatschappelijk werkers en psychologen. De stappen van de meldcode beschrijven hoe een beroepskracht met een geheimhoudingsplicht op een zorgvuldige wijze omgaat met deze meldrechten.

****definities**

Huiselijk geweld

Onder huiselijk geweld wordt verstaan:

lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan:

de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis), huwelijksdwang en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren de (ex-) partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden.

Kindermishandeling

Onder kindermishandeling wordt verstaan:

Iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis) en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of ander huisgenoten.

Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

5 stappen

De meldcode beschrijft in 5 stappen wat binnen de school moet worden gedaan bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Nieuw in het stappenplan is het uitwerken van vijf afwegingsvragen bij stap 4 en 5.

Stap 1

In kaart brengen van signalen

De signalen worden door de mentor vastgelegd in het leerlingvolgsysteem evenals de gesprekken die de leerkracht/docent over de signalen voert, de stappen die gezet worden en de besluiten die genomen moeten worden. Per individuele situatie wordt gekeken of er contact met de ouders kan worden gezocht om signalen met leerling en/of ouders te bespreken.

Stap 2

Overleggen met een (deskundige) collega en/of eventueel (anoniem) met Veilig Thuis

De tweede stap is het overleg over de signalen in de geëigende overleggen binnen de scholen.

Zo nodig kan ook Veilig Thuis worden geraadpleegd. In die gevallen waarin er behoefte bestaat aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak van) letsel kan ook een forensisch geneeskundige om advies worden gevraagd.

Stap 3

Delen van signalen met leerling en ouders

Na het collegiaal overleg, en eventueel het adviesgesprek met Veilig Thuis, volgt een gesprek met de leerling en/of ouders om de signalen te bespreken.

Waar nodig volgt een melding in de verwijzindex.

Stap 4

Wegen van de vijf vragen uit het afwegingskader bij (vermoeden van) huiselijk geweld of kindermishandeling

Na de eerste 3 stappen is er al over redelijk veel informatie beschikbaar: de beschrijving van de signalen, de uitkomsten van de gesprekken en eventueel het advies van Veilig Thuis. In stap 4 wordt de informatie gewogen aan de hand van de vijf vragen uit het afwegingskader (zie bijlage afwegingskader, pag. 5).

Deze stap vraagt van (de functionarissen en het bevoegd gezag van) de school een inschatting van het risico op acute en/of structurele onveiligheid. Als er sprake van of twijfel over acute en/of structurele onveiligheid is, wordt er direct (telefonisch) (anoniem) melding gedaan bij Veilig Thuis. De verdere afwegingen dienen met Veilig Thuis doorlopen te worden.

Stap 5

Beslissen: hulp organiseren of melden aan de hand van het afwegingskader (pag. 5)

Na de weging bij stap 4 komt men binnen de school tot een besluit:

- Als het ***niet*** mogelijk is om vanuit de school effectieve hulp te bieden of te organiseren en de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling kan ***niet*** worden afgewend, dan moet er gemeld worden bij Veilig Thuis (en wordt het bevoegd gezag geïnformeerd).
- Kan er ***wel*** effectieve hulp worden geboden of worden georganiseerd vanuit school of door een ketenpartner, dan moet worden bepaald of de betrokkenen de hulp aanvaarden en bereid zijn zich actief in te zetten.
- Als dit ***niet*** het geval is, dient er een melding bij Veilig Thuis plaats te vinden en wordt het bevoegd gezag geïnformeerd.
- Als hulp ***wel*** wordt aanvaard en betrokkenen zijn bereid zich actief in te zetten, dan wordt de hulp in gang gezet en wordt een termijn afgesproken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.
 - * Het hulptraject moet zo concreet mogelijk worden gemaakt en worden gedocumenteerd.
 - * Er wordt afgesproken wie welke rol heeft en er wordt een casemanager benoemd.
 - * Er moet duidelijk worden afgesproken en vastgelegd welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen en de uitvoering voor iedereen helder zijn.
- Als de hulp binnen de afgesproken termijn ***niet*** tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen leidt, dan vindt melding bij Veilig Thuis plaats (en wordt het bevoegd gezag geïnformeerd).

Volgen traject, afspraken evaluatie en nazorg

- Als de hulp wel tot de afgesproken resultaten leidt, dan wordt de hulp afgesloten met vastgelegde afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen. Aanbevolen wordt om een nazorgtraject af te spreken, termijnen en verwachtingen vast te leggen en af te spreken wie het traject volgt.

De ouders worden vooraf op de hoogte gebracht (persoonlijk dan wel schriftelijk) van het feit dat de school een melding doet bij Veilig Thuis.

Nadere toelichting op stap 1 en 3 stap 1

In kaart brengen betekent: beschrijven wat je ziet en hoort. Kijk naar de beschermende factoren en de risicofactoren (alles wat van invloed is op het welzijn en de gezondheid van het kind). Beschrijf de signalen objectief, trek geen conclusies en ga niet interpreteren.

Belangrijk:

Als de signalen overduidelijk wijzen op een onveilige situatie, dan dient dit onmiddellijk binnen de school besproken te worden en moet bij een melding bij Veilig Thuis het bevoegd gezag geïnformeerd worden.

Stap 3

Signalen kunnen wijzen op kindermishandeling en/of huiselijk geweld, maar kunnen ook een andere oorzaak hebben. Door leerling en/of ouders te informeren, vragen te stellen en informatie uit te wisselen kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bevestigd worden.

Belangrijk:

Als de veiligheid van de leerling, de ouders of medewerkers van school in het geding is, wordt er geen gesprek gevoerd, meldt de school bij Veilig Thuis en wordt het bevoegd gezag op de hoogte gesteld.

*Bijlagen: afwegingskader meldcode onderwijs en leerplicht/RMC
 informatieblad eengerelateerd geweld
 informatieblad meldcode versus meldplicht*